

Programa școlară pentru disciplina

RELIGIE CULTUL GRECO-CATOLIC

**Clasele a IX-a – a XII-a
- TC**

Învățământ liceal

- 2025 -

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă școlară completează curriculumul pentru disciplina **Religie cultul greco-catolic**, cu aplicare pentru clasele din învățământul liceal, filiera teoretică, filiera tehnologică și filiera vocațională, forma de învățământ cu frecvență zi, începând cu anul școlar 2026-2027. Pentru această categorie de clase, conform planurilor-cadru pentru învățământul liceal, forma cu frecvență zi, aprobate ca anexe la OMEC nr. 4350/2025, studiul disciplinei are următoarea alocare orară săptămânală, defalcată pe segmentul trunchi comun (TC):

An de studiu	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Tip segment curricular	TC	TC	TC	TC
Nr. săptămânal de ore	1	1	1	1

Programa școlară este elaborată în concordanță cu:

- *Legea învățământului preuniversitar* nr. 198/2023;
- *Recomandările Consiliului Uniunii Europene* (2018) privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;
- *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național*, aprobat prin OME nr. 3239/2021;
- *Profilul de formare al absolventului*, aprobat prin OME nr. 6731/2023;

Aceste documente stabilesc cadrul de dezvoltare al competențelor-cheie și al profilului de formare al absolventului de liceu, competențe la a căror formare contribuie și disciplina **Religie**.

Programa disciplinei **Religie cultul greco-catolic** este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este concepută pentru a contribui la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul liceal, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului liceal, prin raportare la cerințele exprimate în *Legea învățământului preuniversitar* nr. 198/2023, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Prin studiul **Religiei cultul greco-catolic**, absolventul de liceu își formează și consolidează identitatea personală și conștiința de sine, ancorate în valori spirituale și morale solide. Acesta dobândește și manifestă comportamente etice și responsabile, relevante pentru dimensiunile personală, socială și profesională ale existenței. Totodată, cultivă respectul față de diversitate și disponibilitatea pentru dialog interuman și intercultural, asumate ca expresii ale deschiderii și respectului reciproc. În același timp, își îmbogățește cultura generală prin înțelegerea profundă a rolului și impactului religiei asupra evoluției civilizației și culturii universale. Studiul **Religiei cultul greco-catolic** stimulează, de asemenea, dezvoltarea reflecției critice și a discernământului moral, competențe esențiale pentru luarea unor decizii responsabile. În plan comunitar, absolventul se implică activ, promovând valori de solidaritate, cooperare și responsabilitate civică.

Disciplina **Religie cultul greco-catolic** valorifică achizițiile formate în ciclul gimnazial, unde elevii au dobândit primele noțiuni de cultură religioasă, de morală și de raportare la valorile comunității. La liceu, accentul se mută de la acumularea de cunoștințe de bază la dezvoltarea competențelor de reflecție critică, discernământ moral și responsabilitate socială. Progresul vizează consolidarea unei identități personale asumate, pregătirea pentru viața adultă și integrarea valorilor spirituale în contexte sociale, culturale și profesionale mai complexe.

Este complementară cu disciplinele socio-umane din *aria curriculară Om și Societate* prin perspectiva valorică și spirituală asupra omului și societății. Are caracter interdisciplinar, favorizând proiecte comune cu literatura, arta, istoria, științele sociale și educația civică.

Elemente de noutate pe care le aduce programa:

- Orientare spre competențe transversale (educația pentru cetățenie democratică, educația pentru viață)
- Actualizarea conținuturilor (corelarea temelor religioase cu provocările lumii contemporane: digitalizare, ecologie, drepturile omului, migrație, multiculturalitate, inteligența artificială)
- Dimensiunea interactivă și practică (implicare socială, voluntariat, utilizarea proiectelor interdisciplinare)
- Deschiderea spre dialog (formarea competenței de dialog interconfesional și intercultural; prezentarea valorilor comune ale diferitelor tradiții religioase)

Structura programei școlare de *Religie cultul greco-catolic* include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale se referă la achizițiile pe care elevul le dobândește la disciplina ***Religie cultul greco-catolic*** pe parcursul întregului ciclu liceal. Acestea au un dublu rol: pe de o parte, reflectă contribuția disciplinei la profilul de formare al absolventului și, implicit, la dezvoltarea competențelor-cheie; pe de altă parte, structurează disciplina în funcție de profilul de formare.

Competențele specifice derivă din competențele generale și reprezintă etape intermediare în dobândirea acestora, fiind formate pe parcursul unui an școlar. Ele sunt adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor, ghidează evaluarea performanțelor acestora și oferă cadrul pentru organizarea demersului didactic. Ca etape ale formării competențelor generale, competențele specifice evidențiază progresia acestora de la un an de studiu la altul, contribuind treptat la dezvoltarea competenței generale. Derivarea lor presupune o diferențiere atentă a etapelor procesului de învățare, astfel încât, la finalul studiului disciplinei ***Religie cultul greco-catolic*** elevii să fi dobândit competențele generale corespunzătoare.

Activitățile de învățare constituie contexte în care competențele specifice sunt dezvoltate, exersate și consolidate. Ele au rol orientativ pentru profesori, oferindu-le libertatea de a folosi exemplele propuse de programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât să adapteze procesul didactic la realitățile concrete ale clasei. În acest mod, crearea de parcursuri de învățare individualizate și personalizate nu mai rămâne un simplu ideal, ci devine realizabilă prin metode și modalități concrete de aplicare.

Conținuturile învățării - sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază prin care se urmărește formarea competențelor elevilor. La nivelul fiecărei clase, programa prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătura creștină, dialogul interreligios și intercultural, formarea morală aplicată și implicarea responsabilă în viața comunitară.

Sugestiile metodologice oferă exemple de strategii didactice, repere pentru planificarea demersului didactic și elemente pentru evaluarea continuă. Acestea includ recomandări privind desfășurarea efectivă a procesului de predare-învățare-evaluare centrat pe formarea competențelor, exemple de strategii didactice care sprijină realizarea competențelor specifice, precum și propuneri de abordare interdisciplinară și integrată. În plus, sugestiile oferă repere pentru evaluarea învățării, raportată la competențele urmărite, putând fi utilizate diverse forme, metode și instrumente de evaluare.

Cadrele didactice sunt încurajate să planifice activitatea didactică pe baza competențelor, să adapteze activitățile la context și să utilizeze metode variate de evaluare, cu accent pe progresul și dezvoltarea elevului.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea ***Religiei cultul greco-catolic***, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România care au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

C.G.1	Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață
C.G.2	Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii
C.G.3	Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale
C.G.4	Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

IX.CS.1.1. Recunoașterea Bibliei ca expresie fundamentală a credinței creștine și ca „scrisoare” a lui Dumnezeu către om
<ul style="list-style-type: none"> - Lectură dirijată și dezbateri pe un text biblic (ex. Fericirile sau parabolele Împărăției). - Realizarea unei „scrisori-răspuns” personale către Dumnezeu inspirată dintr-un text biblic. - Prezentare multimedia: Cum a luat naștere Biblia?
IX.CS.1.2. Manifestarea sentimentului de apartenență la comunitatea de credință prin rugăciune, sărbătoare și participare liturgică
<ul style="list-style-type: none"> - Organizarea unei ore de rugăciune comune (psalmi, acatiste, cântece religioase). - Observarea și descrierea momentelor liturgice dintr-o sărbătoare locală. - Elaborarea unui jurnal spiritual săptămânal cu reflecții personale asupra participării la Liturghie.
IX.CS.1.3. Prezentarea contribuției Bisericii Unite cu Roma și a clericilor greco-catolici la formarea identității spirituale și culturale a poporului român
<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea unui portofoliu biografic: Personalități ale Bisericii Române Unite (Iuliu Hossu, Inochentie Micu, Alexandru Rusu...). - Vizită la o biserică sau muzeu local și redactarea unui raport de observare. - Realizarea unui colaj digital: Credința și cultura în tradiția românească unită.

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

IX.CS.2.1. Explicarea sensului rugăciunii, a simbolurilor și a tradițiilor liturgice proprii ritului bizantin
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza simbolurilor din Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. - Crearea unui dicționar vizual al simbolurilor liturgice (icoană, lumânare, tămâie, veșminte). - Participare la o celebrare liturgică și discuție reflexivă post-eveniment.
IX.CS.2.2. Valorificarea semnificației simbolurilor religioase în artă, arhitectură și cultură
<ul style="list-style-type: none"> - Vizită (virtuală sau reală) la o biserică bizantină; identificarea simbolurilor din pictură și arhitectură. - Atelier de desen: Simbolurile credinței mele. - Analiză a unei icoane celebre: compoziție, culori, mesaj teologic.
IX.CS.2.3. Analizarea modului în care credința creștină a influențat cultura europeană și universală (literatură, muzică, arte plastice)
<ul style="list-style-type: none"> - Studii de caz: Dante, Dostoievski, Eminescu, Bach. - Realizarea unei expoziții tematice: Credința în artă și literatură. - Eseu: Cum se reflectă valorile creștine în cultura contemporană.

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

IX.CS.3.1. Aplicarea valorilor virtuților teologale și morale în situații concrete de viață
<ul style="list-style-type: none"> - Jurnal personal: Cum trăiesc credința, speranța și iubirea în fiecare zi. - Realizarea unui „triptic al virtuților” cu imagini și citate biblice. - Activitate de grup: plan de acțiune morală pentru o situație reală din școală sau comunitate.
IX.CS.3.2. Înțelegerea sensului păcatului, iertării și reconcilierii în viața personală și comunitară
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza parabolei Fiului Risipitor prin metoda pălăriilor gânditoare. - Discuție: Ce înseamnă să ierți cu adevărat? - Vizionare de film tematic (ex. Les Misérables, The Mission) și reflecție morală.
IX.CS.3.3. Argumentarea importanței credinței în orientarea deciziilor și atitudinilor zilnice
<ul style="list-style-type: none"> - Dezbateri: Este credința un criteriu real de decizie în lumea de azi? - Realizarea unui poster: Alege binele! - Interviu cu persoane care și-au orientat viața prin credință (preot, profesor, voluntar).

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

IX.CS.4.1. Identificarea modurilor prin care Biserica susține formarea unei conștiințe morale la tineri
<ul style="list-style-type: none"> - Documentare și prezentare: Programe educative și spirituale pentru tineri în Biserică. - Întâlnire (reală sau virtuală) cu un animator pastoral/profesor de religie. - Dezbatere: Ce înseamnă formarea morală în era digitală?
IX.CS.4.2. Analizarea provocărilor lumii moderne (tehnologie, individualism, relativism) din perspectiva valorilor evanghelice
<ul style="list-style-type: none"> - Studiu de caz: Rețelele sociale – loc de comuniune sau izolare? - Atelier de reflecție: Valorile evanghelice vs. tendințele lumii moderne. - Crearea unui podcast elev–profesor: Cum trăim credința în lumea digitală.
IX.CS.4.3. Promovarea dialogului și a respectului față de valorile religioase și culturale ale celorlalți
<ul style="list-style-type: none"> - Simulare de forum interreligios la clasă: Puncte comune între credințe. - Realizarea unui poster/afiș: Unitate în diversitate – respect și dialog. - Proiect colaborativ cu elevi din alte confesiuni sau religii.

CLASA a IX-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Credință și Scriptură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biblia – Cartea Cărților 2. Sfânta Scriptură – Cuvântul lui Dumnezeu adresat omului → <i>Ce înseamnă inspirația divină și cum ne vorbește Dumnezeu prin Biblie.</i> 3. Structura și mesajul Bibliei → <i>Vechiul și Noul Testament: continuitate, revelație și împlinire.</i> 4. Cum se citește și se interpretează Biblia → <i>Sens literal și sens spiritual; metode de lectură personală și comunitară.</i> 5. Crezul
2. Istorie, identitate și tradiție (cultul greco-catolic)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Originile și misiunea Bisericii Române Unite cu Roma → <i>Unirea de la 1700: context istoric, motivație spirituală și semnificație eclezială.</i> 2. Moștenirea bizantină și comuniunea cu Roma → <i>Dubla respirație a Bisericii: tradiția răsăriteană și unitatea catolică.</i> 3. Școala Ardeleană și rolul Bisericii Unite în afirmarea identității naționale → <i>Contribuția clericilor și credincioșilor greco-catolici la luminarea și formarea culturală a poporului român.</i>
3. Morală și spiritualitate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conștiința morală – glasul lui Dumnezeu în interiorul nostru → <i>Cum discernem binele și răul în viața de zi cu zi.</i> 2. Virtuțile creștine – călăuze ale vieții spirituale → <i>Credința, speranța, iubirea (virtuți teologale) prudența, dreptatea, tăria, cumpătarea (virtuți cardinale).</i> 3. Păcatul și iertarea – calea reconcilierii cu Dumnezeu și cu aproapele → <i>Importanța spovedaniei și a reconcilierii personale și comunitare.</i>
4. Religie și cultură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Relația dintre credință și cultură: cum se modelează reciproc → <i>De la cultura inspirată de credință la secularizarea modernă.</i> 2. Biblia – izvor de cultură universală. → <i>Influența textelor biblice asupra artei, literaturii și muzicii.</i> 3. Simboluri religioase în artă și arhitectură. → <i>Semnificația crucii, a luminii, a culorilor și a spațiului sacru.</i> 4. Obiceiuri de Crăciun și Paști
5. Biserica și societatea	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rolul Bisericii în formarea conștiinței morale a tinerilor → <i>Cum contribuie credința la discernerea binelui și răului în societatea de azi.</i> 2. Biserica în fața provocărilor lumii moderne → <i>Tehnologie, individualism, relativism moral – cum răspunde Biserica.</i>

Domenii de conținut	Conținuturi
	3. Credința și implicarea socială: voluntariatul ca formă de iubire creștină → <i>Exemple concrete de proiecte caritative și de solidaritate.</i>

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

X.CS.1.1. Analizarea parabolilor lui Isus ca mijloace de transmitere a mesajului evanghelic
<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea metodei pălăriilor gânditoare la parabola Fiului risipitor sau a Samariteanului milostiv. - Crearea unei parabole moderne scrise de elevi, cu mesaj moral actual. - Realizarea unei broșuri digitale: Ghid de lectură evanghelică pentru tineri.
X.CS.1.2. Identificarea valorilor morale și spirituale ale învățaturii creștine și aplicarea lor în viața cotidiană
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza textului din Matei 5, 1–12 pornind de la actualitatea Fericirilor. - Dezbateri: Care fericire este mai greu de trăit în ziua de azi? - Proiect de grup: Fericirile – valori pentru lumea de azi (poster, podcast, videoclip).
X.CS.1.3. Descrierea rolului și semnificației sacramentelor inițierii creștine (Botez, Mir, Euharistie)
<ul style="list-style-type: none"> - Cercetare documentară: simbolurile și riturile inițierii. - Interviu cu un preot despre semnificația Botezului și a Mirului. - Realizarea unei fișe comparative între cele trei sacramente și rolul lor spiritual.

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

X.CS.2.1. Prezentarea figurilor de martiri ai Bisericii Române Unite ca modele de credință și fidelitate
<ul style="list-style-type: none"> - Documentare despre episcopii martiri greco-catolici; realizarea unui poster biografic. - Vizionarea unui fragment de film/documentar („Cardinalul”) și discuție. - Redactarea unei scrisori imaginare către un martir: Ce m-a învățat viața ta?
X.CS.2.2. Argumentarea importanței mărturisirii credinței ca formă de libertate interioară și demnitate personală
<ul style="list-style-type: none"> - Dezbateri: Este libertatea spirituală superioară celei materiale? - Crearea unui videoclip: Mărturisirea credinței azi. - Eseu personal: Credința în viața mea?
X.CS.2.3. Cultivarea respectului și recunoștinței față de cei care au apărat credința și identitatea religioasă a comunității
<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui moment comemorativ în clasă (lecturi, cântece, rugăciune). - Vizită la o biserică sau monument dedicat martirilor. - Scrisoare de recunoștință: exercițiu practic

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

X.CS.3.1. Identificarea diferitelor forme de rugăciune (personală, comunitară, liturgică)
<ul style="list-style-type: none"> - Exercițiu practic: compunerea unei rugăciuni personale. - Compararea structurii unei rugăciuni liturgice cu una spontană. - Observarea unei celebrări liturgice și discuție post-eveniment.
X.CS.3.2. Explicarea sensului liturgic al anului bisericesc și al participării la viața sacramentală
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui calendar vizual al anului liturgic. - Activitate de sinteză: Cum trăiesc timpul sacru în viața mea? - Realizarea unui chestionar despre participarea tinerilor la viața liturgică
X.CS.3.3. Analizarea valorilor morale și spirituale care susțin familia creștină
<ul style="list-style-type: none"> - Discuție în grupuri: Ce înseamnă o familie creștină astăzi? - Studiu de caz: modele de sfinți soți și părinți. - Interviu cu un cuplu creștin despre viața de familie și de credință.

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

X.CS.4.1. Explicarea rolului sacramentelor slujirii (Preoția și Căsătoria)
<ul style="list-style-type: none"> - Discuție ghidată: vocația la preoție și căsătorie – daruri pentru comunitate. - Invitat (preot sau familie creștină) care relatează experiența chemării.

- Realizarea unui afiș: Sacramentele slujirii – în slujba iubirii.
X.CS.4.2. Descrierea importanței pelerinajelor ca experiențe de credință și comuniune
- Documentare: pelerinaje importante în România și în lume. - Mărturii sau interviuri cu participanți la pelerinaje. - Crearea unei hărți a pelerinajelor – drumuri ale credinței.
X.CS.4.3. Promovarea dialogului și colaborării între credincioși și oameni de știință pentru binele comun
- Simulare de masă rotundă: „Etica cercetării științifice și valorile credinței.” - Proiect interdisciplinar (religie–științe): Protejarea vieții și a creației. - Elaborarea unei declarații comune: Credință, rațiune, responsabilitate (analiza unui text din doctrina socială a Bisericii (Gaudium et Spes, Fratelli tutti).

CLASA a X-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Credință și Scriptură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isus Cristos – împlinirea Scripturilor → <i>Legătura dintre profețiile Vechiului Testament și Evanghelii.</i> 2. Parabola ca metodă de învățatură a lui Isus → <i>Exemple de parabole și mesajele lor pentru viața de azi.</i> 3. Fericirile – programul de viață al creștinului → <i>Actualitatea mesajului din Predica de pe Munte.</i> 4. Sacramentele inițierii creștine (Botez, Mir, Euharistie)
2. Istorie, identitate și tradiție (cultul greco-catolic)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Figuri de lumină ale Bisericii Române Unite → <i>Episcopii martiri: Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Vasile Aftenie, Ioan Bălan, Tit Liviu Chinezu, Ioan Suci, Valeriu Traian Frențiu.</i> 2. Mărturisirea credinței în perioada comunistă → <i>Biserica în clandestinitate (1948–1989): curaj, credință și fidelitate.</i>
3. Morală și spiritualitate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rugăciunea ca formă de viață spirituală → <i>Rugăciunea personală și comunitară, meditația, contemplația.</i> 2. Liturgia și anul bisericesc 3. Familia și valorile morale → <i>Rolul educației creștine în formarea caracterului și a relațiilor sănătoase.</i> 4. Iubirea aproapelui – responsabilitate morală și socială → <i>Solidaritatea și implicarea în fapte bune.</i>
4. Religie și cultură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isus Cristos în artă: de la icoană la reprezentarea modernă → <i>De ce imaginea lui Cristos rămâne centrală în cultura europeană.</i> 2. Muzica sacră și experiența spirituală → <i>De la psaltic și gregorian la gospel – cum exprimă muzica credința.</i> 3. Sărbătorile creștine și tradițiile populare → <i>Cum se împletesc credința și cultura în obiceiurile locale.</i> 4. Pelerinaje mari din România (Șumuleu Ciuc, Blaj, Nicula)
5. Biserica și societatea	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sacramentele slujirii (Preoția și Căsătoria) 2. Familia creștină – „Biserica de acasă” și rolul ei în societate → <i>Importanța familiei pentru educația morală și spirituală.</i> 3. Demnitatea persoanei umane în viziunea creștină → <i>Valoarea vieții, drepturile fundamentale și respectul pentru celălalt.</i> 4. Dialogul dintre credință și știință în societatea contemporană → <i>Compatibilitatea dintre rațiune și credință; contribuția savanților creștini.</i>

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

XI.CS.1.1. Identificarea principalelor aspecte ale credinței apostolilor și modul în care ei au mărturisit Evanghelia în lume
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura ghidată a unor fragmente din cartea Faptelor Apostolilor - Hartă interactivă cu itinerariile misionare ale Sf. Pavel. - Realizarea unui colaj digital „Apostolii azi” – cum pot fi tinerii martori ai credinței în contextul actual.
XI.CS.1.2. Explicarea sensului și actualității virtuților credinței, speranței și iubirii în lumina textelor pauline și ioaneice
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura și analiza ghidată a unor texte biblice pentru a identifica sensului credinței, speranței și iubirii din perspectivă creștină. - Dezbatere: „Care virtute este mai necesară în lumea de azi – credința, speranța sau iubirea?” - Crearea unui „Portofoliu al virtuților” cu exemple din viața cotidiană și din Scriptură.
XI.CS.1.3. Prezentarea importanței cunoașterii modelelor biblice de rugăciune și a iubirii active în propria viață spirituală
<ul style="list-style-type: none"> - Săptămână tematică „Rugăciunea în acțiune”: fiecare elev propune un gest concret de caritate inspirat din Evanghelie. - Completarea unui „calendar spiritual” cu momente zilnice de rugăciune și reflecție. - Descrierea unor experiențe personale și modul în care rugăciunea influențează comportamentul creștin.

C.G. 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

XI.CS.2.1. Analizarea etapelor prin care a trecut comunitatea religioasă locală/națională și a semnificației lor pentru identitatea comunitară
<ul style="list-style-type: none"> - Interviu cu un preot sau credincios care a trăit perioada post-1989. - Conceperea unei prezentări multimedia despre aspecte specifice ale liturghiei care ilustrează valorile spirituale și culturale transmise generațiilor. - Realizarea unui scurt film sau prezentare digitală care să ilustreze evoluția comunității și valorile transmise generațiilor.
XI.CS.2.2. Valorificarea în mod personal a moștenirii spirituale a martirilor și mărturisitorilor credinței.
<ul style="list-style-type: none"> - Redactarea unei „Scrisori către un martir” – reflecție asupra curajului și fidelității. - Vizitarea unui monument al martirilor, urmată de un moment de reculegere și discuție. - Realizarea unui colaj/afiș cu citate, simboluri sau fapte care reflectă valorile martirilor și mărturisitorilor.
XI.CS.2.3. Manifestarea unei atitudini respect și atașament față de tradițiile liturgice și spirituale ale propriei Biserici.
<ul style="list-style-type: none"> - Proiect de grup: „Tradițiile care ne unesc” – expoziție cu fotografii, simboluri și texte liturgice. - Participarea activă la o sărbătoare parohială. - Organizarea unei discuții în grup pe tema „Ce tradiții ale Bisericii ne ajută să ne consolidăm credința și comuniunea comunitară?” – argumentare pe baza experienței personale și a observațiilor.

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

XI.CS.3.1. Analizarea importanței coerenței morale în mărturisirea credinței
<ul style="list-style-type: none"> - Studierea unor exemple biblice și istorice de personaje care au mărturisit credința prin viața morală (ex.: Daniel, Pavel, martirii) și identificarea principiilor morale urmate. - Analizarea unor textelor biblice și a învățăturii Bisericii despre sacramentele de vindecare pentru a identifica rolul lor în reconcilierea cu Dumnezeu și aproapele. - Dezbatere: „Este credibil creștinul care nu trăiește ceea ce spune?”
XI.CS.3.2. Argumentarea legăturii dintre gestionarea timpului, responsabilitate și maturizarea spirituală
<ul style="list-style-type: none"> - Planificator spiritual: elevii stabilesc echilibrul dintre rugăciune, studiu, odihnă și voluntariat. - Discuție ghidată: „Cum folosesc timpul ca dar de la Dumnezeu?”

- Realizarea unei „Capsule a timpului spiritual”: elevii notează obiective concrete pentru creștere spirituală pe termen scurt și lung.

XI.CS.3.3. Aplicarea principiilor morale creștine în alegerile și relațiile din viața cotidiană.

- Organizarea unor jocuri de rol privind dileme morale (adevăr, respect, solidaritate).
- Inițierea unei Campanii „Trăiește moral, trăiește liber”.
- Crearea unui „Cod personal de conduită” care să cuprindă valori morale și modalități concrete de aplicare în viața cotidiană.

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XI.CS.4.1. Interpretarea modul în care valorile religioase sunt reflectate în literatura și filmul contemporan

- Vizionarea unui film cu tematică spirituală și analiză pe grupe (*The Chosen*,...).
- Redactarea unor recenzii ale titlurilor din literatură din perspectivă religioasă.
- Realizarea unui colaj sau afiș „Valorile religioase în cultură” cu citate și imagini din opere literare și cinematografice.

XI.CS.4.2. Analizarea responsabilității civice a creștinului în viața publică.

- Organizarea unei discuții despre implicarea civică în prezența unui invitat special (preot, profesor, jurnalist creștin).
- Mini-proiect: „Cetățeanul creștin activ”.
- Realizarea unui colaj sau poster „Creștinul în viața publică” cu exemple de implicare morală și civică din trecut și prezent.

XI.CS.4.3. Manifestarea unei atitudini de respect, echitate și implicare activă în viața socială.

- Organizarea de jocuri interactive de cooperare și reflecție asupra respectului reciproc.
- Realizarea unui „Portret al cetățeanului responsabil”: elevii descriu prin cuvinte și simboluri cum ar arăta o persoană care manifestă respect, echitate și implicare socială.
- Redactarea unui mini-manifest sau mesaj public de încurajare pentru tineret, promovat prin școală sau rețele sociale, care să reflecte valori de respect și echitate.

CLASA a XI-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Credință și Scriptură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Credința apostolilor și mărturia lor în lume → <i>De la experiența Învierii la vestirea Evangheliei</i> 2. Rugăciunea în Scriptură → <i>Modele de rugăciune din Psalmi și din Noul Testament.</i> 3. Virtuțile credinței: speranța și iubirea în lumina Scripturii → <i>Analiză a textelor pauline și ioaneice.</i>
2. Istorie, identitate și tradiție (cultul greco-catolic)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Iuliu Hossu – cardinalul unității și al iubirii nebiruite → <i>De la Marea Unire din 1918 la martiriul tăcerii.</i> 2. Renașterea Bisericii Române Unite după 1989 → <i>Redeschiderea lăcașurilor, formarea de noi preoți, redescoperirea comunității.</i> 3. Tradiția liturgică bizantino-română: frumusețea credinței celebrate → <i>Semnificația gesturilor, cântărilor și simbolurilor din ritul bizantin</i>
3. Morală și spiritualitate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Curajul de a cere ajutor → <i>Recunoașterea propriilor limite și deschiderea către Dumnezeu.</i> 2. Sacramentele vindecării (Spovada și Maslul) 3. Mărturisirea credinței prin viață morală → <i>Integritatea, cinstea și curajul de a trăi valorile creștine.</i> 4. Timpul și responsabilitatea personală → <i>Gestionarea timpului pentru creștere spirituală și implicare în comunitate</i>

Domenii de conținut	Conținuturi
4. Religie și cultură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriitori și poeți inspirați de credință → <i>Exemple: Dante, Eminescu, Rilke, Dostoievski, Arghezi.</i> 2. Artă icoanei – teologie în culori → <i>Limbaajul simbolic al icoanei și rolul ei formativ în cultura creștină.</i> 3. Religia în literatură și filmul contemporan → <i>Cum sunt reflectate valorile spirituale în cultura populară de azi.</i>
5. Biserica și societatea	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biserica și pacea socială → <i>Cum promovează creștinismul reconcilierea, iertarea și justiția.</i> 2. Creștinul și responsabilitatea civică → <i>Participarea la viața comunității, votul, respectul pentru lege și binele comun.</i> 3. Sărăcia și solidaritatea – perspectiva creștină asupra justiției sociale → <i>„Fericii cei milostivi...” – chemarea la compasiune și echitate.</i>

COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

C.G. 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață

XII.CS.1.1. Explicarea modului în care Cuvântul lui Dumnezeu contribuie la formarea identității religioase personale
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura selectivă a unor texte biblice despre virtute și comportament religios individual și comunitar. - Completarea unui tabel în care se notează cum principiile creștine pot fi aplicate în viața personală și/sau a comunității. - Realizarea de scheme, glosare, prezentări grafice de diferite tipuri pentru sistematizarea informațiilor referitoare la cuvântul lui Dumnezeu, credință, termeni istorici.
XII.CS.1.2. Recunoașterea rolului Bibliei în viața Bisericii și a credinciosului
<ul style="list-style-type: none"> - Observarea locului Scripturii în celebrarea liturgică (lecturi, psalmi, omilie). - Proiect de grup: „Biblia – cartea care ne vorbește azi” (postere, prezentări multimedia). - Explorarea prin expunere interactivă și exemple, în care elevii să descopere rolul Bibliei în liturghie, rugăciune, viața morală și influența ei în artă, literatură și societate.
XII.CS.1.3. Identificarea în situații concrete a principiilor inspirate de învățăturile biblice
<ul style="list-style-type: none"> - „Judecătorul și profetul”: dezbateră morală pe un caz concret, în care elevii aplică principiile biblice pentru a analiza justiția și milostivirea, argumentându-și deciziile prin texte scripturistice. - Interpretare simbolică a unor versete biblice în grupuri, fiecare analizând un simbol (lumina, sarea, vița, păstorul, ușa) și discutând aplicarea lui în viața cotidiană și/sau comunitară. - Atelier creativ: elevii compun scurte dialoguri, poezii sau mesaje care transmit modul în care principiile biblice pot fi aplicate în viața reală.

C.G. 2 - Utilizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii

XII.CS.2.1. Descrierea trăsăturile fundamentale ale spiritualității greco-catolice
<ul style="list-style-type: none"> - Proiect creativ: realizarea unei prezentări multimedia despre ritualuri, tradiții și practici care definesc spiritualitatea greco-catolică. - Observarea și descrierea unui moment liturgic greco-catolic (ex.: Liturghie, Vecernie) și identificarea modului în care acesta exprimă trăsăturile spiritualității. - Joc de asociere: elevii primesc imagini sau cuvinte-cheie și trebuie să le conecteze corect cu trăsături ale spiritualității greco-catolice.
XII.CS.2.2. Argumentarea importanței tradiției și a credinței transmise în familie
<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea unor moduri concrete prin care credința și tradiția au fost și sunt transmise. (Interviu cu părinți sau bunici). - Crearea unui „Arbore al valorilor familiale”: elevii notează valorile și tradițiile religioase care s-au păstrat în familie de-a lungul generațiilor. - Realizarea unui colaj, poster sau prezentare multimedia care ilustrează tradițiile religioase de familie și impactul lor asupra identității personale.
XII.CS.2.3. Manifestarea respectului față de patrimoniul spiritual al propriei Biserici.
<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unui afiș, pliant sau prezentare digitală prin care elevii promovează un aspect al patrimoniului spiritual (sărbătoare, cântare, icoană, sfânt local). - Interviu cu un preot sau membru al comunității despre modul în care comunitatea protejează și transmite valorile spirituale. - Participarea la o activitate practică de conservare a patrimoniului propriei Biserici (pregătirea bisericii pentru sărbătoare, curățenia în biserică etc.).

C.G. 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale

XII.CS.3.1. Analizarea provocărilor morale ale lumii contemporane
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea unor articole, știri sau materiale media pentru a identifica conflictele morale și influența informațiilor asupra judecății lor.

<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unui joc moral: elevii analizează situații concrete și iau decizii, diferențiind între alegerile inspirate de valorile religios-morale și cele conform normelor generale ale societății. - Realizarea unei liste cu cele mai importante provocări morale ale societății contemporane, propunând pentru fiecare o soluție inspirată din Evanghelie și/sau din învățătura Bisericii.
XII.CS.3.2. Explicarea rolul carității și al milei în trăirea credinței
<ul style="list-style-type: none"> - Lecturarea unor texte biblice sau ale Bisericii care să aibă ca temă caritatea și mila creștină. - Organizarea unei acțiuni caritabile (colectă, vizită la azil, sprijin pentru o familie). - Studierea unor personalități creștine dedicate carității, în care elevii discută aplicarea lor în viața personală.
XII.CS.3.3. Manifestarea discernământului moral și a responsabilității în concordanță cu valorile religios-morale
<ul style="list-style-type: none"> - Simulare de situații/consiliu moral: presiunea grupului, alegerea binelui. - Redactarea unui ghid personal: „Cum iau decizii în spirit creștin?” - Întocmirea unui portofoliu de decizii morale în care fiecare elev documentează situații reale în care a trebuit să ia o decizie morală și explicând modul în care valorile religioase i-au ghidat acțiunile.

C.G. 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

XII.CS.4.1. Analizarea rolului comunicării și al mass-mediei/rețele sociale în transmiterea valorilor creștine
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza critică a unei știri religioase din presă. - Crearea unui „Cod de conduită digitală creștină”: elevii formulează reguli practice pentru comportamentul responsabil în mediul online. - Descrierea unei situații actuale (fake news, corupție, presiunea grupului, responsabilitatea civică) identificând posibile răspunsuri care să reflecte valori religioase creștine.
XII.CS.4.2. Identificarea valorii artei sacre ca punte între frumos și transcendent
<ul style="list-style-type: none"> - Discuție ghidată pe baza imaginilor cu artă sacră (icoane, fresce, vitralii, sculpturi), în care elevii exprimă trăirile emoționale și spirituale și interpretează mesajul transmis de artist. - Compararea a două opere de artă sacră din perioade sau culturi diferite și identificarea elementelor care leagă frumosul de experiența transcendentă, de preamărire a Creației. - Crearea unui colaj, desen sau prezentare multimedia inspirată de artă sacră, evidențiind valori morale și experiențe spirituale.
XII.CS.4.3. Manifestarea respectului față de diversitatea religioasă și culturală
<ul style="list-style-type: none"> - Interviuri cu persoane din diferite tradiții religioase sau culturale, urmate de prezentarea concluziilor despre valori comune și modalități de conviețuire respectuoasă. - Realizarea unui colaj, afiș sau prezentare multimedia care evidențiază diversitatea religioasă și culturală și modul de manifestare a respectului față de acestea. - Crearea de portrete ale unor persoane din diverse tradiții religioase și culturale, în care elevii identifică și compară valorile religioase.

CLASA a XII-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Credință și Scriptură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scriptura și formarea conștiinței morale → Cum ne ghidează Cuvântul lui Dumnezeu în alegerile cotidiene. 2. Modele biblice de credință 3. Biblia în viața Bisericii și a credinciosului → Lectura liturgică, cateheză, meditație personală – forme de hrănire spirituală
2. Istorie, identitate și tradiție (cultul greco-catolic)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spiritualitatea greco-catolică – unitate între credință, cultură și viață → Rugăciunea inimii, liturghia, devoțiunile mariane și trăirea zilnică. 2. Biserica Română Unită și educația → Rolul școlilor confesionale, al seminarului și al asociațiilor de tineret. 3. Valoarea tradiției și transmiterea credinței în familie și comunitate → Exemple de trăire vie a credinței în parohie și în familie. 4. Mărturisitori ai speranței: canonizarea Fericiților Episcopi Români Uniți (2 iunie 2019)

Domenii de conținut	Conținuturi
	→ <i>Semnificația recunoașterii sfințeniei lor pentru Biserică și societate</i>
3. Morală și spiritualitate	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sfințenia în viața cotidiană → <i>Exemple de sfinți laici și clerici, modele de viață spirituală aplicabilă.</i> 2. Provocările morale ale lumii contemporane → <i>Consumism, tehnologie, individualism – cum ne păstrăm integritatea.</i> 3. Caritatea și mila – expresii ale spiritualității trăite → <i>Ajutorarea săracilor, vizitarea bolnavilor, implicarea în comunitate.</i>
4. Religie și cultură	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cultura dialogului între religii → <i>Cunoașterea și respectul față de diversitatea cultural-religioasă.</i> 2. Patrimoniul religios – moștenire culturală și identitate → <i>Biserici, mănăstiri, artă sacră ca expresii ale memoriei colective.</i> 3. Credința și creativitatea umană
5. Biserica și societatea	<ol style="list-style-type: none"> 1. Media și comunicarea valorilor creștine → <i>Cum pot fi folosite rețelele sociale pentru a transmite binele și adevărul.</i> 2. Ecologia integrală – responsabilitatea creștinului față de creație → <i>„Laudato si” și grija pentru mediul înconjurător ca act de iubire față de Dumnezeu.</i>

Sugestiile metodologice oferă repere esențiale pentru proiectarea, organizarea și desfășurarea eficientă a activităților de predare-învățare-evaluare în cadrul orelor de **Religie** la liceu. Acestea vizează sprijinirea cadrului didactic în personalizarea demersului educațional, prin integrarea unor metode didactice moderne, interactive și adaptate la profilul generației actuale de elevi, inclusiv prin dezvoltarea competențelor digitale.

Programa școlară actuală pentru disciplina **Religie** promovează o învățare centrată pe elev, care accentuează implicarea activă a elevului în procesul de învățare, contextualizarea conținuturilor religioase în realități de viață concrete, dimensiunea socială a învățării – cooperare, colaborare, empatie, responsabilizarea elevilor în raport cu propria dezvoltare morală, spirituală și civică și dezvoltarea competențelor digitale și media, esențiale pentru învățarea secolului XXI.

A. Strategii didactice – revalorizări ale metodelor tradiționale, noi abordări

Pentru a atinge finalitățile educaționale specifice liceului și a forma competențe relevante, este necesară utilizarea unor metode variate, care îmbină gândirea critică, creativitatea, reflecția și tehnologia. Prezentăm sintetic o listă cu metode tradiționale și moderne, respectiv cu metode care valorizează/ formează competențe digitale, care pot fi utilizate în ora de **Religie**.

1. Metode tradiționale și moderne

- ▷ Explicația și prelegerea narativă – Asigură prezentarea coerentă a temelor teologice, adaptată la nivelul de înțelegere al elevilor; este potrivită în activitățile care vizează analiza de texte biblice, patristice etc.
- ▷ Conversația euristică – Stimulează gândirea elevilor, prin întrebări bine formulate, conducând la descoperirea personală a adevărilor religioase; este o metodă care se poate aplica în activități de prezentare a unor concepte religioase.
- ▷ Lectura explicativă și interpretarea textului biblic – Facilitează învățarea la religie, cu accent pe înțelegerea termenilor specific, semnificația morală și aplicabilitatea în viața cotidiană, fundamentată biblic.
- ▷ Studiul de caz – Îi ajută pe elevi să analizeze și să dea răspunsuri din perspectiva moralei creștine la situații etice complexe (avort, eutanasiu, dreptate socială), pomind de la experiența lor de viață sau de la diferite evenimente și problematice sociale.
- ▷ Portofoliul tematic – Dezvoltă capacitatea elevilor de efort pentru rezolvarea unei teme mai complexe, autonomia în învățare, abilitățile de colaborare și capacitatea de autoevaluare. Elevii adună pe parcursul semestrului reflecții personale, analize de texte religioase, recenzii de filme cu tematică religioasă etc.
- ▷ Eseul argumentativ – Elevii exersează exprimarea opiniilor și formularea de argumente coerente cu privire la diferite evenimente din viața cotidiană sau la teme mai complexe precum: „Este credința compatibilă cu știința?”, „Ce înseamnă libertatea religioasă în societatea de azi?”
- ▷ Dezbaterea de tip academic (Oxford-style) – Favorizează gândirea critică, argumentarea, empatia intelectuală. Se abordează dileme morale sau religioase: „Banii pot cumpăra fericirea?”, „Religia și drepturile omului sunt în conflict?”
- ▷ Lectura comparativă – Dezvoltă spiritul analitic și interconectarea cunoștințelor, prin compararea unor texte religioase cu texte literare sau filosofice pe teme comune (ex. iubirea, suferința, mântuirea).

2. Metode care sprijină dezvoltarea de competențe digitale

Predarea **Religiei** în liceu trebuie să se racordeze la realitatea digitală a elevilor, oferindu-le un cadru în care să-și dezvolte atât gândirea morală, cât și competențele digitale. Iată câteva metode recomandate:

- WebQuest religios – Elevii investighează teme (ex. „Simbolurile religioase în arta europeană”) folosind surse online credibile. Rezultatul poate fi prezentat sub formă de infografice, prezentări sau postere digitale.
- Crearea de conținut digital – Elevii realizează podcasturi, videoclipuri scurte, prezentări interactive sau materiale vizuale pe teme religioase. Exemple: un vlog despre semnificația unei sărbători, un tutorial despre rugăciune, un interviu cu un preot/localnic implicat în comunitate.
- Utilizarea platformelor educaționale Google Classroom, Moodle, Eduboom, sau Padlet pentru organizarea materialelor și a activităților.
- Quiz-uri interactive (Kahoot, Quizizz) – Pot fi utilizate pentru recapitulare sau evaluare dar și pentru momentele de captare a atenției la începutul unei activități.
- Crearea unui blog tematic – Poate fi planificată realizarea unui blog al clasei, unde elevii postează reflecții, eseuri, impresii din excursii religioase, recenzii de filme/documentare. Se dezvoltă competențe media, digitale și de scriere argumentativă.
- Tururi virtuale și realitate augmentată – Pot fi utilizate pentru vizitarea virtuală a unor obiective religioase (ex. Sfântul Mormânt, Vaticanul, Muntele Athos, Catedrala Notre-Dame). Folosirea aplicațiilor AR pentru descoperirea simbolurilor dintr-o biserică sau icoană.

- Proiecte colaborative online – Elevii din clase sau școli diferite colaborează online pe o temă moral-religioasă. Se pot realiza e-book-uri, colecții de rugăciuni sau mărturii ale tinerilor despre credință.

3. Metode pentru dezvoltarea competențelor verzi

În învățătura creștină, lumea creată este darul lui Dumnezeu, iar omul are o vocație de iconom al creației. Educația religioasă poate cultiva în elevi iubirea față de creație ca formă de iubire față de Dumnezeu, conștientizând că distrugerea naturii nu este doar o problemă ecologică, ci și una spirituală: o ruptură a comuniunii cu Dumnezeu, cu semenii și cu lumea. În formarea competențelor verzi prin disciplina **Religie**, pot fi utilizate următoarele metode:

- **Lectura biblică interactivă (cu aplicații digitale)**

Folosind aplicația biblicatolica.ro sau fișe interactive create în Wordwall / Google Forms, elevii pot identifica: texte biblice referitoare la creație, porunci despre protejarea creației, virtuți precum: cumpătarea, milostenia, recunoștința, smerenia etc. De asemenea, pot realiza o colecție de versete și învățături biblice care fundamentează ecologia creștină.

- **Dezbateri teologice cu tematică ecologică**

Elevii pot fi implicați în dezbateri în care să argumenteze din perspectivă religioasă, cu citate din Scriptură și din Sfinții Părinți, teme precum: „Spiritualitatea și stilul de viață sustenabil”, „Poluarea – un nou păcat al omului modern?”, „Cum putem trăi creștinește în armonie cu natura?”

- **Rugăciunea și meditația religioasă**

Elevii pot analiza textul Psalmilor 103 și 148 și pot rosti/ audia fragmente în înregistrări din cadrul slujbei Vecerniei și Utreniei. Pot medita la frumusețea și perfecțiunea creației în urma vizionării unor documentare din mediul online sau create de ei.

- **Învățarea prin proiecte**

Elevii pot realiza în echipă proiecte multimedia interdisciplinare (prezentare, afiș, mini-documentar sau site) cu teme precum: „Virtuțile creștinului ecologist”, „Valorificarea patrimoniului religios”, „Creația în viața și scrierile sfinților” etc.

- **Învățarea prin Podcast religios**

Elevii pot crea un podcast religios (cu sprijinul profesorului) în care discută teme precum: „Ce spune Biblia despre grija față de natură?”, „De ce consumismul este o problemă spirituală?”, „Cum se reflectă grija pentru creație în viața călugărilor?” etc. prin care se încurajează gândirea critică și exprimarea valorilor religioase în limbaj actual. Pot fi invitate diferite persoane: preotul paroh, profesori universitari, călugări, ecologiști creștini etc.

- **Învățarea prin implicare în comunitate (*Service learning religios*)**

Elevii pot fi implicați în: acțiuni de voluntariat ecologic, campanii de informare cu mesaje creștine (ex: „Creația este darul lui Dumnezeu, nu locul nepăsării noastre!”), „Cumpătarea începe cu inima milostivă” etc.), organizarea unei slujbe sau rugăciuni pentru protejarea mediului (în cadrul unor parteneriate Școală-Familie-Biserică).

Prin diversificarea metodelor didactice și adaptarea lor la contextul actual, ora de **Religie** devine un spațiu privilegiat în care elevii învață să înțeleagă corect valorile morale și rolul acestora în dezvoltarea personală și socială, să trăiască autentic și să acționeze responsabil, își dezvoltă echilibrul interior și emoțional în lumina credinței, să exerseze competențe digitale și sociale esențiale pentru lumea contemporană, să își afirme identitatea spirituală, valorile și apartenența la comunitatea de credință.

B. Abordarea conținuturilor

Abordarea conținuturilor presupune o atitudine flexibilă a profesorului de **Religie**, prin accentul pus pe: valorificarea experiențelor de viață ale elevilor; accentuarea caracterului aplicativ al conținuturilor, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală; abordări diferențiate ale conținuturilor învățării, în acord cu experiențele elevilor și cu contextul social în care trăiesc aceștia; realizarea de conexiuni între **Religie** și alte discipline de studiu.

Conținuturile propuse în programa școlară nu reprezintă teme de lecții, ci unități tematice. Numărul de conținuturi (între 10-15 teme, la nivelul fiecărei clase) de pe parcursul unui an școlar permite: abordarea unor conținuturi pe parcursul mai multor ore, în funcție de complexitatea acestora, de nivelul clasei de elevi, de particularitățile comunității; abordarea unor teme sau aspecte suplimentare, cu rol de adaptare a orei de **Religie** la specificul clasei de elevi/a comunității.

Ordinea abordării conținuturilor nu este una prestabilită prin programa școlară. Profesorul are libertatea de a planifica în manieră personalizată ordinea în care va prezenta temele, în acord cu logica firească a domeniului și cu specificul vieții religioase a comunității, precum și în relație cu teme de la alte discipline de studiu.

Din punctul de vedere al specificului domeniului teologic, s-a utilizat următoarea matrice de dezvoltare a conținuturilor: la nivelul fiecărei clase, conținuturile sunt abordate din perspectiva a cinci domenii. Acestea sunt centrate pe: aspecte de învățătură creștină („Credință și Scriptură”), aspecte istorice, identitare și de tradiție a Bisericii Române unite cu Roma, Greco-Catolice („Istorie, identitate și tradiție (cultul greco-catolic)”), aspecte de morală și de spiritualitate religioasă aplicată („Morală și spiritualitate”), aspecte legate de raportul dintre Religie și cultură („Religie și cultură”) și respectiv Biserică și societate („Biserică și societate”).

În abordarea conținuturilor se pot utiliza elemente de tip predominant confesional (texte biblice și documente magisteriale), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui modalități de exemplificare a temelor anterior menționate.

Clasa a IX-a:

- repere biblice fundamentale: 2 Timotei 3;16-17; 2 Petru 1;20-21; Evrei 1;1-3; Matei 5;17; Luca 24;27; Matei 28;19-20; Fapte 8;26-35; Psalm 119;105; Ioan 17;21; Romani 2;15; 1 Corinteni 13;13; Ioan 20;22-23; Luca 15;11-32; 1 Timotei 4;12; Luca 10;25-37; Matei 25;35-40; Romani 12;2.

- repere magisteriale: CBC 101-108 (inspirația, interpretarea); 121-134 (unitatea VT–NT); 109-119 (sens literal și spiritual); 131-133 (lectura în Biserică); 185-197 (Crezul); 818, 821 (spiritul unității și reînnoirii), 1146-1148 (semne și simboluri); 525-526 (Crăciun); 1168-1171 (Paște);.

Clasa a X-a

- repere biblice fundamentale: Geneza 1;26-27; Deuteronom 6;6-7; Psalm 8; Psalm 63; Psalm 121; Psalm 139; Isaia 53; Luca 2; Luca 11;1; Luca 15; Ioan 1;3; Ioan 6; Fapte 2;38; Fapte 8;14-17; Efeseni 5;21-33; Coloseni 3;12-21; Iacob 2;14-17; Matei 5;1-12; Matei 13; Matei 25;31-46.

- repere magisteriale: CBC 131-133 (lectura Scripturii în Biserică); 141 (Cuvântul în viața Bisericii); 546-549 (Împărăția și parabolele); 1159-1162 (icoanele și imaginile sacre); 1163-1171 (anul liturgic); 1229-1317 (Botezul și Mirul); 1322-1419 (Euharistia); 1536-1600 (Preoția – sacramentul slujirii); 1601-1666 (Căsătoria); 1674-1679 (evlavii populare, pelerinaje, tradiții); 1776-1785 (conștiința morală); 2558-2565 (ce este rugăciunea); 159 (credință și rațiune – unitatea adevărului);

Clasa a XI-a

- repere biblice fundamentale: Ioan 20; Fapte 2;14-41; Luca 1;46-55; 1;68-79; 2;29-32; 1 Cor 13; 1 Tes 1;3; 5;8; Rom 5;1-5; Gal 5;5-6; 1 Ioan 3;14; 4;16; Matei 5;10-12; Ioan 20;22-23; Iacob 5;14-16; Iacob 2;14-17; 2 Cor 5;18-20; 1 Petru 2;13-17; Fapte 2;44-45.

- repere magisteriale: CBC 781-786; 863-865; 905 (identitatea și misiunea Bisericii; laicii ca martori); 2044-2046 (viața morală ca mărturie misionară); 2471-2474 (mărturisirea adevărului și martiriul); 2626-2643 (forme ale rugăciunii); 1812-1816; 1822-1829 (virtuțile teologale: credință, speranță, caritate); 1422-1498 (Sacramentul Pocăinței); 1499-1532 (Ungerea bolnavilor); CBC 1156-1162 (icoana și cântarea în liturgie); 2302-2317 (pacea, legitimitatea apărării, respingerea violenței); 2401-2463 (viața economică, justiție socială, opțiunea pentru săraci); 2500-2503 (arta, frumosul și adevărul în cultură).

Clasa a XII-a

- repere biblice fundamentale: Romani 12;2; 2 Timotei 3;16-17; Evrei 11; Romani 4;18-21; Coloseni 3;16-17; Luca 18;13; 2 Timotei 1;5; Coloseni 3;12-17; Iacob 2;14-17; Fapte 17;22-28; Exod 31;1-5; 35;30-35; Geneza 1;26-28; 2;15; Psalm 104;

- repere magisteriale: CBC 2032-2040 (Magisteriul și viața morală); 2044-2046 (Viața morală ca mărturie misionară); 1156-1162; 1159-1162 (Cântarea și icoana în cult); 971; 2673-2682 (Devoțiunea mariană); 2221-2231 (Educația copiilor în credință); 2471-2474 (Mărturisirea adevărului și martiriul); 1939-1948 (Solidaritatea); 2302-2317 (Pacea și respingerea violenței); 2401-2463 (Viața economică și justiția socială); 2493-2499 (Comunicarea socială și adevărul); 2415-2418; 373 (Respectul pentru creație și responsabilitatea omului).

C. Contexte și medii de învățare

Ora de **Religie**, în învățământul liceal, trebuie să răspundă nu doar nevoii de formare morală și spirituală, ci și realităților unei educații moderne, orientate spre dezvoltarea integrală a elevului. În acest sens, este necesară folosirea unor contexte și medii de învățare variate, care să susțină învățarea activă și colaborativă, formarea competențelor, echilibrul emoțional și spiritual al elevilor, legătura cu comunitatea și viața reală

1. Spații educaționale

- Săli cu aranjamente flexibile – mobilă ușor de reconfigurat, pentru lucru individual, în perechi sau în grupuri. Astfel, se poate trece de la predare frontală la activități colaborative.
- Colțuri de liniște și reflecție – spații special amenajate în clasă (cu icoane, lumânări, citate motivaționale) care oferă elevilor un cadru intim și liniștit pentru reculegere, rugăciune personală.
- Cabinetul de religie/ Ateliere de creație religioasă – spații destinate realizării de afișe, lucrări artistice cu tematică religioasă, colaje, icoane pictate sau prezentări tematice, în care elevii își pot exprima creativ viziunea asupra valorilor creștine.
- Biserica și centrele educative de lângă acestea, ce oferă un loc pentru rugăciune și meditație, dar și spații de activități curriculare și extracurriculare de diferite tipuri

2. Învățare combinată (fizică și digitală)

- Învățare mixtă – combinarea lecțiilor desfășurate în clasă cu activități online. De exemplu: temele pot fi trimise prin platforme educaționale, iar elevii pot urmări materiale video sau audio religioase ca suport pentru reflecții sau dezbateri.

- Învățare în secvențe de format scurt – utilizarea de materiale digitale scurte (video, citate, versete, imagini cu mesaje morale) pentru a declanșa discuții sau pentru a oferi elevilor „pastile de înțelepciune” creștină ușor de reținut.

3. Învățarea prin utilizarea realității virtuale (VR) și augmentate (AR)

- Vizite virtuale – folosirea tehnologiei pentru vizitarea unor locuri cu semnificație religioasă (mănăstiri, muzee, biserici istorice), fără a ieși din clasă. Aceste experiențe pot fi completate cu activități de cercetare, prezentări sau reflecții scrise.
- Simulări și reconstituiri – folosirea aplicațiilor care reconstituie evenimente biblice, epoci istorice sau viețile sfinților, pentru ca elevii să înțeleagă mai profund contextul religios și mesajul spiritual al acestor momente.

4. Învățare personalizată și adaptată

- Trasee personalizate de învățare – profesorul poate crea activități diferențiate în funcție de nevoile, nivelul și interesele elevilor, de specificul experienței religioase a acestora.
- Accesibilitate pentru toți elevii – folosirea diverselor forme de exprimare (scris, vorbit, desenat, înregistrări audio), astfel încât fiecare elev să-și poată exprima ideile și trăirile religioase într-un mod autentic și accesibil.

5. Învățare prin colaborare și implicare comunitară

- Proiecte în echipă sau în parteneriat cu alte școli – realizarea de activități comune pe teme religioase sau morale.
- Campanii educative sau sociale – elevii pot organiza acțiuni caritabile, expoziții sau campanii în cadrul școlii sau al comunității, promovând valorile creștine precum solidaritatea, iertarea sau respectul față de aproapele.

6. Practici cu rol spiritual și emoțional

- Momente de rugăciune sau liniște – la începutul sau finalul orei, pot fi introduse scurte momente de rugăciune, tăcere meditativă sau ascultare a unei reflecții audio cu mesaj religios.
- Lectură religioasă ghidată – citirea unor texte religioase sau morale urmată de reflecții personale, scrise sau în grup. Se pot folosi fragmente din Biblie, Sfinții Părinți, autori contemporani sau mărturii de credință.
- Scrierea religioasă – activități precum „Scrisoare către Dumnezeu” sau „Gândul zilei”, prin care elevii își pot exprima trăirile interioare, dorințele, mulțumirile sau întrebările existențiale.

7. Inteligența artificială ca facilitator al învățării (sub îndrumarea profesorului)

- Elevii utilizează aplicații bazate pe inteligență artificială pentru a explora conținuturi religioase, sub îndrumarea profesorului.
- AI oferă explicații suplimentare, exemple, sinteze sau definiții pentru o mai bună înțelegere a temelor studiate.
- Profesorul ghidează activitatea, stabilește obiective clare și monitorizează modul în care elevii folosesc AI.
- AI sprijină învățarea personalizată, oferind feedback și resurse adaptate ritmului fiecărui elev.
- Elevii pot folosi AI pentru a formula întrebări, crea prezentări, reflecta asupra valorilor morale și religioase.

Prin valorificarea acestor contexte și medii de învățare, elevul este plasat în centrul procesului educațional, ca participant activ, nu doar receptor de informații, se formează nu doar competențe cognitive, ci și dimensiunea emoțională și spirituală a elevului, se creează o legătură între tradiție și inovație, între valorile perene ale credinței și cerințele societății actuale. Astfel, Religia devine o disciplină vie, ancorată în realitate, cu impact formator asupra caracterului, atitudinilor și alegerilor personale.

D. Aspecte privind evaluarea

Odată cu includerea **Religiei** ca disciplină opțională în cadrul examenului de Bacalaureat, procesul de evaluare capătă o importanță și mai mare în configurarea traseului educațional al elevilor. Evaluarea în liceu trebuie să reflecte atât formarea competențelor cognitive și spirituale, cât și capacitatea de aplicare a valorilor moral-religioase în viața personală și comunitară.

1. Relația organică predare-învățare-evaluare

În cadrul orei de **Religie** la liceu, evaluarea este strâns legată atât de învățare, cât și de predare, constituind împreună un sistem coerent și dinamic. Evaluarea nu trebuie privită ca o activitate separată, ci ca un proces continuu, integrat în întregul parcurs educațional, care oferă feed-back valoros pentru elev, dar și pentru profesor. Această relație organică implică:

- adaptarea strategiilor de predare în funcție de nevoile identificate ca urmare a evaluărilor inițiale, de parcurs, finale;
- orientarea învățării către formarea de competențe reale, nu doar acumularea de cunoștințe;
- motivarea elevului, prin recunoașterea progresului său și prin valorizarea reflecției personale;
- corelarea evaluării cu finalități educaționale, în special în perspectiva includerii **Religiei** ca disciplină opțională de Bacalaureat.

Evaluarea contribuie astfel la formarea și dezvoltarea competențelor specifice disciplinei **Religie**, la îmbunătățirea continuă a predării și a învățării, prin adaptarea conținuturilor și metodelor la nivelul real al clasei, prin sprijinirea elevului în procesul de autocunoaștere și asumare a valorilor creștine.

2. Evaluarea ca mijloc de motivație și reglare

Evaluarea oferă profesorului feed-back cu privire la eficiența metodelor folosite, la înțelegerea conceptelor și valorilor de către elevi, la necesitatea de adaptare sau reluare a unor conținuturi, respectiv la progresul fiecărui elev.

Din perspectiva elevului, aflat în etapa consolidării identității și a asumării valorilor personale, evaluarea trebuie să valorizeze progresul personal al acestuia, să încurajeze implicarea lui activă și autentică, să pună accent pe responsabilitate și autocunoaștere, respectiv să susțină decizia informată privind continuarea studiilor sau alegerea unei direcții vocaționale/ profesionale.

3. Metodologia evaluării

a) Evaluare tradițională (sumativă și formativă), prin:

- teste scrise (cu itemi obiectivi și subiectivi);
- evaluări orale structurate (răspunsuri argumentate, eseuri).
- verificarea învățării prin întrebări și activități de consolidare la finalul unităților de învățare.

b) Metode moderne/ alternative de evaluare

- portofoliul personal – colectare de reflecții, eseuri, jurnale spirituale, fișe de activitate, proiecte și produse creative realizate în timp;
- proiectul tematic – individual sau în grup, cu teme relevante din programa de **Religie**, ce implică documentare, aplicare practică și prezentare argumentată;
- autoevaluarea ghidată – prin fișe sau jurnale de reflecție, elevii sunt invitați să evalueze ce au înțeles, cum s-au raportat emoțional și ce valori au interiorizat;
- observarea sistematică – a participării, a implicării în discuții și dezbateri, a comportamentului și atitudinilor exprimate în contexte de învățare;
- evaluarea produselor de învățare – afișe, prezentări, creații artistice sau digitale cu conținut moral-religios;
- studii de caz și rezolvarea de dileme morale – permit evaluarea capacității elevului de a analiza critic, de a formula judecăți morale și de a aplica valorile creștine în situații reale;
- activități practice – implicarea elevilor în acțiuni cu caracter moral, filantropic sau spiritual, care pot fi ulterior evaluate prin jurnal de reflecție, discuții sau portofoliu.

c) Metode care valorifică competențele digitale și interdisciplinare

- proiecte realizate cu ajutorul tehnologiei: prezentări, materiale video, podcasturi tematice;
- portofolii digitale: organizarea materialelor pe platforme educaționale (ex. Google Classroom, Moodle);

4. Valorificarea progresului individual

În centrul procesului evaluativ rămâne progresul elevului, nu comparația între elevi. Astfel, se va urmări cum evoluează fiecare elev din punct de vedere cognitiv, afectiv și spiritual, cum își dezvoltă capacitatea de a reflecta, a decide, a ierta, a fi solidar, în ce măsură valorile creștine devin parte a identității personale.

Evaluarea la disciplina **Religie** în liceu trebuie să devină o călătorie de autocunoaștere, reflecție și angajare personală. Mai ales în contextul includerii acesteia ca opțiune pentru Bacalaureat, este esențial ca procesul de evaluare să fie cuprinzător (valorificând toate dimensiunile învățării), personalizat (adaptat ritmului și profilului fiecărui elev) și motivant (stimulând dorința de cunoaștere, de aprofundare și de trăire autentică a credinței).

E. Religia ca disciplină de Bacalaureat – implicații pentru predare-învățare-evaluare

Dacă elevul optează pentru **Religie** ca disciplină de Bacalaureat, evaluarea finală trebuie să reflecte:

- claritatea și coerența exprimării orale sau scrise;
- cunoștințele teologice fundamentate pe textul biblic, tradiția creștină și reflecția morală;
- capacitatea de argumentare morală și religioasă;
- interiorizarea valorilor și aplicarea lor în contexte personale și sociale.

Pregătirea pentru această evaluare poate include: simulări de probă scrisă, ateliere de argumentare și dezbateri, exerciții de interpretare a textului religios, reflecții pe marginea unor teme de actualitate.

Religia este o disciplină care pune accent pe valori, reflecție personală și înțelegere profundă. Prin urmare, este important ca forma de evaluare să păstreze un echilibru între rigoarea testării și specificul acestei discipline de învățământ.

Profesorul poate utiliza metode și tehnici didactice moderne și adaptate scopului evaluării.

1. Învățarea prin explicații și povestiri biblice, pentru înțelegerea profundă și memorarea mai ușoară a temelor
2. Învățarea prin intermediul fișelor structurate și a schemelor recapitulative, care ghidează elevul în procesul de învățare și recapitulare
3. Învățarea prin jocuri (de tip „quiz”) sau concursuri, pentru repetarea activă a informațiilor
4. Învățarea prin organizatori grafici (hărți mentale/ conceptuale, scheme logice), pentru structurarea logică a informației și evidențierea legăturilor dintre concept
5. Învățarea prin asociere logică și mnemonică, pentru memorarea detaliilor prin reguli logice sau dispozitive mnemonice, iar nu mecanic
6. Învățarea prin exersarea testelor grilă, pentru familiarizarea cu structura testului și cu tipul de întrebări

7. Învățarea colaborativă (peer learning), pentru realizarea schimbului de idei și al sprijinului între colegi

8. Învățarea prin predare (reciprocal teaching), pentru fixarea cunoștințelor și dezvoltarea gândirii critice

O predare eficientă susține atât învățarea logică, cât și memorarea activă, într-un mod atractiv și eficient pentru elevi. Astfel, pe lângă manual, fișe de lucru, culegeri cu teste grilă, pot fi folosite și alte mijloace de învățământ, precum: cartonașe cu variante de răspuns (A, B, C, D), baze de date cu întrebări din care profesorii pot genera teste variate, afișe/postere cu concepte religioase-cheie, care facilitează învățarea vizuală.

În tot acest proces, un rol esențial îl are feedback-ul continuu și autoevaluarea, care facilitează conștientizarea de către elevi asupra progresului înregistrat și promovează autonomia acestora în învățare.

F. Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la specificul diferitelor grupuri de elevi

În cadrul orelor de *Religie* este esențială adaptarea strategiilor didactice, a conținuturilor și a modalităților de evaluare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în special ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES) și/sau dizabilități. Acest demers implică utilizarea unor metode active, centrate pe elev, care să stimuleze participarea, empatia și reflecția personală, precum și personalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Materialele didactice pot fi adaptate vizual, auditiv sau tactil, în funcție de tipul dizabilității, iar evaluarea trebuie să fie continuă, formativă, oferind feedback constructiv și încurajând progresul individual. Colaborarea cu profesorii de sprijin, consilierul școlar și familia este, de asemenea, un element-cheie pentru integrarea eficientă a elevilor cu CES în activitățile de la clasă, asigurând un climat incluziv și valorificând potențialul fiecărui elev.

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Grad didactic/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
Demian Adrian-George	Profesor, gradul II	Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, Oradea, Bihor
Marțian Nicoleta Simona	Conferențiar universitar dr.	Facultatea de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Cluj
Ciaba Andrei	Profesor, gradul definitiv	Colegiul Național Gheorghe Șincai Baia Mare
Stângaciu Anca	Conferențiar	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Cluj

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Zăbavă Mihaela	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
Pîslaru Cătălin	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC
Marțian Nicoleta Simona	Conferențiar universitar dr.	Facultatea de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Cluj	Coordonator științific

RESPONSABILI/COORDONATORI/COLABORATORI:

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Fodoca Maria	Director	Liceul Greco-Catolic „Timotei Cipariu” București	Responsabil cult